

انجمن حامیان فرهنگ قرص الحسنه و کار آفرینی اجتماعی

همیاری اجتماعی

و کانون‌های همیاری اجتماعی

تبیین الگوی تعالی اجتماعی رسالت

آذر ۱۴۰۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى

در راه نیکی و پرهیزگاری با هم تعاون کنید.

سوره مائده، آیه ۴۱

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هر جا مردم وارد شده‌اند ما پیشرفت کرده‌ایم. در دفاع مقدّس مردم وارد شدند، ما پیروز شدیم؛ در مسائل سیاسی کشور مردم هر جا وارد شدند ما پیروز شدیم؛ در مسائل اقتصادی هم همین جور است؛ [اگر] مردم وارد بشوند، آحاد مردم وارد بشوند، ما پیروز خواهیم شد.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

همیاری اجتماعی

در فرهنگ ایرانی از دیرباز، رسم بر این بوده که همه افراد جامعه در برگزاری مراسم‌های محلی و مناسبت‌های ملی و مذهبی، همراه یکدیگر باشند. این خاطرات در اذهان هر ایرانی به‌عنوان نمادی از همدلی و همیاری نقش بسته است. اوج این فرهنگ در انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس ظهور یافت.

باورهای دینی و آداب و رسوم سنتی بیانگر این واقعیت است که هر گاه مردم دست در دست هم دادند، بر بسیاری از مشکلات فائق آمدند. این ظرفیت به قدری مهم بوده که بارها در دین اسلام به آن توصیه شده و زمینه‌ساز اتفاقات بزرگی در جامعه اسلامی بوده است. ادبیات دینی، مبتنی بر این است که همه نسبت به هم مسئول هستند. چنانچه پیامبر اکرم (ص) فرموده‌اند: «همه شما مسئولید و درباره افرادی که به سخن شما گوش می‌دهند بازخواست خواهید شد» (کُلُّكُمْ رَاعٍ وَ كُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ). در قرآن تأکید شده که در برّ و تقوا، تعاون و همیاری داشته باشید (تعاونوا علی البرّ و التّقوی). یعنی وقتی که ما دور هم جمع شویم می‌توانیم ارزش‌افزوده خیلی بالاتری را در ابعاد مادی و معنوی ایجاد کنیم.

در حال حاضر نیز می‌توانیم نمونه‌هایی از این سنت ارزشمند را در گوشه و کنار این مرز و بوم در توسعه و آبادانی مناطق نظیر احیای قنوات، ساخت مساجد، مدارس، خانه‌های بهداشت و حتی در دل بحران‌ها نظیر جنگ، سیل، زلزله، کرونا و ... شاهد و ناظر باشیم.

در همه این موارد، یک اصل محوری وجود دارد و آن اینکه مردم منتظر عاملی بیرون از جمع خودشان (مثل دولت، نهادهای توسعه‌ای و ...) نمی‌مانند و با تکیه بر توان و ظرفیت‌های خود، تلاش می‌کنند تا امور را به بهترین وجه ممکن به پیش ببرند.

از طرفی در این اقدامات مردمی، نشانه‌چندانی از پیچیدگی‌های دیوانسالارانه و اداری به چشم نمی‌آید و فقط کافی است تا مردم با یکدیگر همدل شده و با محوریت معتمدان محلی و راهبران اجتماعی، اقدامات بزرگی را رقم بزنند.

همچنین در این جوامع، اتکا به بودجه‌های دولتی یا بخش خصوصی موضوعیتی ندارد؛ چرا که از طریق بکارگیری ظرفیت‌های جمعی جامعه محلی، نظام تأمین مالی پایدار شکل می‌گیرد. در الگوی تعالی اجتماعی رسالت، این اعتقاد راسخ وجود دارد که «مردم محوری بدون ارتزاق از بیت‌المال» راهکاری است که در بستر جوامع وجود داشته و باید آن را تقویت نمود. بر همین اساس، مهم‌ترین مؤلفه‌ای که در الگوی تعالی اجتماعی رسالت بر آن تأکید شده است، مفهوم «همیاری اجتماعی» است.

همیاری اجتماعی بدین معنی است که مردم با تعاون، همدلی و باهم بودن و با اتکا به ظرفیت‌های خودشان امورشان را پیش ببرند. افراد جامعه با همیاری اجتماعی می‌توانند به‌طور مشترک، ارزش مادی و معنوی ایجاد کنند و هر کسی گوشه‌ای از کار را بگیرد و با این اتفاق، مسائل مختلف با توان خود مردم حل می‌شود، بدون اینکه نیازی به جمع غیرخود داشته باشند.

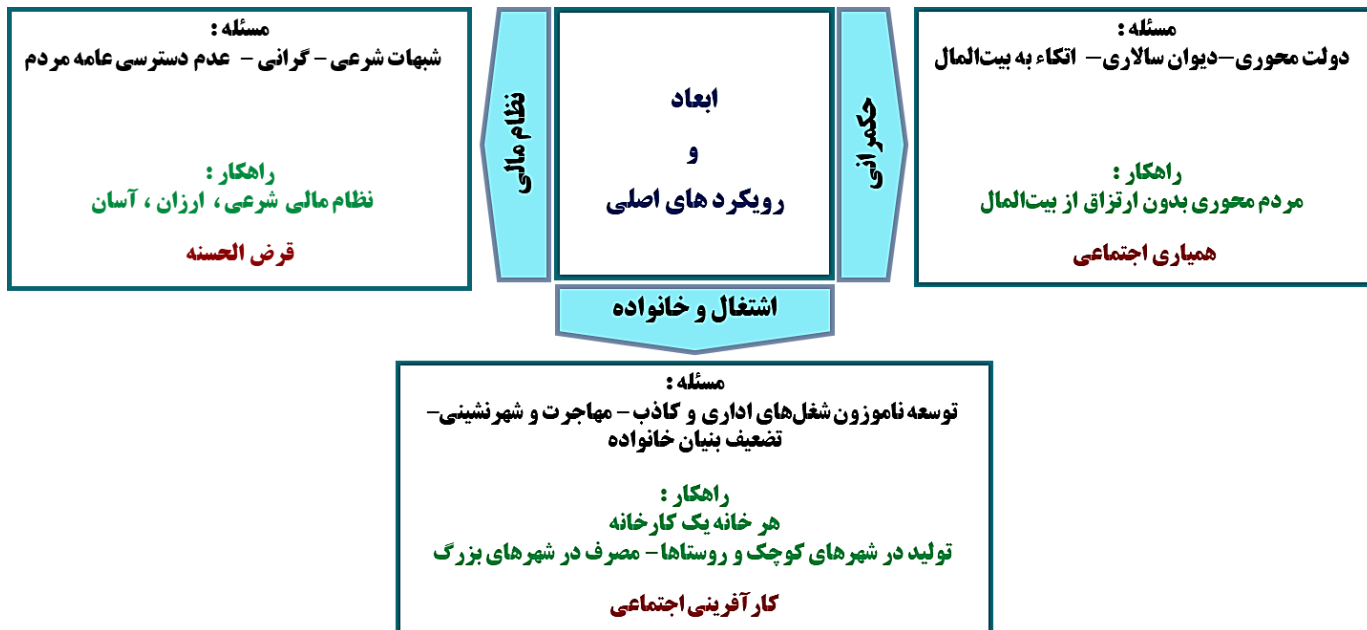

جایگاه همیاری اجتماعی در الگوی تعالی اجتماعی رسالت

همیاری اجتماعی، پایه و روح همه فعالیت‌ها در الگوی تعالی اجتماعی رسالت است. چرا که تمام فعالیت‌هایی که در قالب این الگو انجام می‌شود متأثر از همیاری اجتماعی است. بنابراین اگر همیاری اجتماعی در میان اعضا به خوبی اتفاق بیافتد، ناخودآگاه سایر مؤلفه‌های الگوی تعالی اجتماعی رسالت، یعنی قرض‌الحسنه و کارآفرینی اجتماعی نیز ارتقا می‌یابند. البته، این رابطه، دوطرفه و مکمل است و تقویت مؤلفه‌های قرض‌الحسنه و کارآفرینی اجتماعی در جامعه، خودبخود موجب رشد و ارتقای فرهنگ همیاری اجتماعی در آن جامعه خواهد شد. از طرفی مفهوم همیاری اجتماعی در روابط اعضای زیست بوم «انجمن حامیان فرهنگ قرض‌الحسنه و کارآفرینی اجتماعی»، نهادینه شده است. اگر چه هر یک از اعضا (اعم از راهبران اجتماعی و آحاد جامعه؛ حامیان؛ سازمان‌های رهیاری و رهیاران) نقش خاص خود را در این زیست بوم ایفا می‌کنند، ولی هیچ یک بر دیگری برتری ندارند. زیرا همه این جمع، با همدیگر همیاری میکنند و هر یک گوشه‌ای از کار را می‌گیرند تا بتوانند سبک بهتری از کار و زندگی را برای خود و اطرافیانشان رقم بزنند.

جایگاه همیاری اجتماعی در الگوی تعالی اجتماعی رسالت

کانون همیاری اجتماعی

در الگوی تعالی اجتماعی رسالت این باور وجود دارد که مردم می‌توانند با تعاون و همدلی و با اتکا به ظرفیت‌های خودشان امورشان را پیش ببرند. نکته حائز اهمیت که در الگوی تعالی اجتماعی رسالت بر آن تأکید می‌شود، پیرنگ بودن نقش جمع‌های مردمی در تحقق این امر است.

در زیست‌بوم «انجمن حامیان فرهنگ قرض‌الحسنه و کارآفرینی اجتماعی»، اعضایی که دغدغه‌ها و ویژگی‌ها و هم‌مشترکی دارند (مثل هم‌خانواده، هم‌محلی، هم‌طایفه، هم‌شهری، هم‌مسجدی، همکار و ...) در قالب تشکلی تحت عنوان «کانون همیاری اجتماعی» و با محوریت و جلوداری فردی دغدغه‌مند، تحت عنوان راهبر کانون، گرد هم می‌آیند و سعی بر این دارند که حول موضوعات مختلف، فعالیت‌های جمعی داشته باشند.

مردم در تشکیل این کانون‌ها، اهداف و کارکردهای مختلفی را دنبال می‌کنند. مثلاً جمعی از افراد، کانونی شکل می‌دهند تا برای روستا یا محله‌شان مفید واقع شوند؛ عده‌ای کانونی را شکل می‌دهند که خانواده‌ها را دور هم جمع کنند؛ گروهی کانون دیگری شکل می‌دهند که دوستان یا هم‌محله‌ای‌های خود را دور هم جمع کنند.

در ضمن، اعضای کانون‌های همیاری اجتماعی می‌توانند با استفاده از سامانه‌های موجود در سرزمین «ام‌رسالت» در زمینه‌های متنوعی نظیر کار و کسب‌های خرد و خانگی، فعالیت‌های قرض‌الحسنه، پویش‌های نیکوکارانه و ... نقش‌آفرینی داشته باشند.

علاوه بر این، همانطور که جمع‌های اجتماعی (مثل خانواده)، در منطقه جغرافیایی خاصی محدود نمی‌شوند و نیز مکان فیزیکی خاصی برای آنها معنادار نیست، کانون همیاری اجتماعی نیز در جغرافیا و فیزیک خاصی تعریف نمی‌شود.

مثلاً افراد وابسته به طایفه «الف» که در روستاها، شهرها و حتی کشورهای مختلفی زندگی می‌کنند، ممکن است به دلیل وابستگی و حس هویتی که به طایفه‌شان دارند، یک کانون همیاری اجتماعی تشکیل دهند. اعضای این کانون حتی بدون اینکه ساختمان خاصی برای تعامل داشته باشند، می‌توانند با کمک امکانات و سامانه‌های ام‌رسالت، مسائل یکدیگر را حل کنند و حتی برای توسعه روستای اجدادی خود اقدامات جمعی را انجام دهند.

راهبر و همیار کانون

در هر کانون همیاری اجتماعی، جهت پیشبرد اهداف اعضا، راهبر کانون (به‌عنوان پیش‌برنده، بانی و محور) و همیار کانون (به‌عنوان دستیار راهبر کانون) به‌طور خودجوش و داوطلب به ایفای نقش می‌پردازند.

«راهبر کانون همیاری اجتماعی» یک فعال اجتماعی است که دغدغه حل مسائل جامعه‌اش را دارد و با توجه به توانمندی‌اش در بسیج و راهبری افراد جامعه، جمعی مردمی را با یک ویژگی یا هدف مشترک برای حل این مسائل شکل می‌دهد.

از آن طرف، همیار کانون نیز در کنار راهبر کانون، سعی می‌کند امورات مختلف اعضای کانون (مثلاً نحوه فعالیت در سامانه‌های مختلف ام‌رسالت) را تسهیل کند. در ضمن، شرط اضافه‌شدن عضو جدید به کانون، تأیید آن فرد توسط همیار آن کانون است.

راهبر و همیار با توجه به اشرافی که از تک‌تک اعضای کانون خود دارند، می‌توانند به اقتضای توانمندی‌ها و نیازمندی‌های اعضا، آنها را در زمینه‌ها و فعالیت‌های مختلف الگوی تعالی اجتماعی رسالت (مثلاً کار و کسب‌های خرد و خانگی، قرض‌الحسنه، پویش‌های نیکوکارانه و...) رهنمون سازند و حتی از مشارکت سایر اعضای کانون، برای حل مسائل آنها بهره ببرند.

در ضمن برای تسهیل فعالیت‌های اعضای هر کانون، فردی به عنوان «رهیار» از طرف انجمن حامیان مشخص می‌شود. راهبر، رهیار و اعضای کانون می‌توانند برای فعالیت در ابعاد مختلف الگوی تعالی اجتماعی رسالت از مشاوره و همراهی رهیار کانون خود بهره ببرند.

نمونه‌هایی از کانون‌های همیاری اجتماعی

در الگوی تعالی اجتماعی رسالت، ایده‌آل این است که اکثر مشکلات اعضای کانون همیاری اجتماعی، با همیاری همه اعضا مرتفع شود. البته قرار نیست فعالیت همه کانون‌های همیاری اجتماعی شبیه به هم باشند؛ بلکه، هر کدام از این کانون‌ها ویژگی‌های خاص خود را دارند و ممکن است فعالیت‌های جمعی متنوعی داشته باشند.

در ادامه، با فعالیت‌های تعدادی از کانون‌های همیاری اجتماعی در سراسر کشور آشنا می‌شویم.

کانون همیاری اجتماعی روستای قورچای

آقای بهاردوست، راهبر کانون همیاری اجتماعی صاحب‌الزمان روستای قورچای استان گلستان به همراه اعضا تاکنون موفق به نوسازی معابر روستایی و ترمیم منازل برخی از اهالی محروم روستا شده‌اند.

در حال حاضر، این توانمندی اعضای کانون مورد توجه روستاهای اطراف قرار گرفته است و از آنها برای انجام پروژه‌های عمرانی در آن مناطق دعوت شده است که خود موجب درآمدزایی برای اعضا شده است.

همچنین، اعضای این کانون توانسته‌اند با جلب مشارکت سایر اهالی روستا، اقدام به کارآفرینی اجتماعی کرده و کسب و کار زنبورداری را در روستا به‌طور چشمگیری رونق دهند و روستا را به قطب تولید عسل در منطقه تبدیل کنند.

کانون همیاری اجتماعی صاحب‌الزمان روستای ارباب

خانم قادری، راهبر کانون همیاری اجتماعی الغدیر روستای ارباب استان سیستان و بلوچستان با مشارکت بانوان عضو کانونش موفق به راه‌اندازی ۱۵ هسته کارآفرینی اجتماعی در رشته پوشاک شده است.

وی با گرفتن سفارش پوشاک از خارج از روستا و توزیع آن بین این هسته‌ها، موجبات ارتقای معیشت اعضای کانون را فراهم کرده است.

اعضای این کانون با همیاری اجتماعی یکدیگر توانسته‌اند برنامه‌هایی نظیر برگزاری سفرهای زیارتی مشهد مقدس

و رسیدگی به اهالی ازکارافتاده روستا را برگزار کنند تا در حد خود بتوانند سبک‌تر زندگی را برای خود و اطرافیانشان رقم بزنند.

کانون همیاری اجتماعی صیانت از خانواده شهر میبد

حجت الاسلام والمسلمین میبدی، راهبر کانون همیاری اجتماعی با همیاری جمعی از روحانیون، صنعتگران و خیرین شهر میبد، این کانون را با هدف تحکیم بنیان خانواده و کاهش ورودی پرونده‌های خانوادگی به دادگاه‌ها تشکیل داده است.

رویکرد عمده این کانون، اعطای وام قرض‌الحسنه ازدواج به مادران و زنان خانه‌دار جهت اشتغال خانگی و حضور هرچه بیشتر آنان در بستر خانواده است.

اعضای این کانون موفق به دریافت ۵۰۰ فقره وام اشتغال

قرض‌الحسنه از محل اعتبار حساب حامیان کانون در بانک قرض‌الحسنه رسالت شده اند.

کانون همیاری اجتماعی وحدت روستای الیمون

کانون همیاری اجتماعی وحدت روستای الیمون با همیاری اجتماعی اعضا و راهبری خانم یوسفی شکل گرفته است و در مدت کوتاهی برای بسیاری از رده‌های سنی ایجاد اشتغال کرده

و در قالب «پویش‌های رسالت اجتماعی حاج قاسم شهید»، در بحران‌هایی مثل سیل و زلزله با همیاری اجتماعی اعضای روستا به یاری هموطنان شتافته‌اند.

کانون همیاری اجتماعی شهدای هوتک

آقای حقانی فرد، کارمند سازمان زندان های استان کرمان ساکن در روستای هوتک استان کرمان، با توجه به دغدغه‌ای که برای ترویج فرهنگ همیاری اجتماعی و قرض‌الحسنه داشتند، کانون همیاری اجتماعی شهدای هوتک را شکل دادند و اعضای مختلفی را گرد هم آوردند.

اعضای این کانون که قریب به ۶۰۰ نفر هستند تاکنون اقدامات قابل توجهی را جهت بهبود معیشت روستا انجام داده‌اند.

یکی از دستاوردهای این کانون، بهبود اعتماد اجتماعی در روستا از طریق بازگرداندن برخی افراد دارای سوء پیشینه به دامن جامعه است.

در حال حاضر تعدادی از این افراد به عضویت کانون درآمده‌اند و از طریق همیاری اجتماعی اعضا و حامیان کانون، موفق به راه اندازی کسب و کار و نیز برگزاری مراسم‌های مذهبی در روستا شده‌اند و فعالیت‌هایشان مورد استقبال اهالی روستا قرار گرفته است.

کانون همیاری اجتماعی روستای نظرآقا

آقای جمالی راهبر اجتماعی روستای نظرآقا در استان بوشهر است و نقشی کلیدی در شکل‌گیری ۱۶ کانون همیاری اجتماعی در این روستا داشته است. در حال حاضر ۱۰۰۰ نفر از ۲۷۰۰ نفر جمعیت روستا عضو این کانون‌ها شده‌اند.

اقداماتی که در طول این سال‌ها از طریق همیاری اجتماعی اعضا صورت گرفته عبارتند از: تأسیس حسینیه و مسجد در روستا، اعطای وام ازدواج، درمان، معیشت و تحصیل به اعضا و برگزاری جمعی مراسم‌های آیینی-مذهبی بخصوص تعزیه (که شهری استانی و کشوری دارد).

با توجه به دستاوردهای چشمگیری که تشکیل کانون همیاری اجتماعی در این روستا به ارمغان آورده است، اهالی چندین روستای اطراف از این الگو استقبال کرده‌اند و نسبت به تشکیل کانون همیاری اجتماعی در مناطق خود اقدام نموده‌اند.

نحوه ثبت شناسه کانون همیاری اجتماعی

در ابتدا باید تأکید نمود که در حال حاضر کانون همیاری اجتماعی، در بستر جامعه در قالب‌های مختلف (نظیر خانواده، طایفه، جمع دوستان، جمع همکاران و ...) وجود دارد و یا اینکه خودبخود شکل می‌گیرد. لذا، تنها اتفاقی که می‌افتد این است که سامانه ام‌رسالت برای این جمع‌های اجتماعی، شناسه‌ای صادر می‌کند تا آنها بتوانند فعالیت‌های جمعی خود را به کمک بسترها و زیرساخت‌های ام‌رسالت با قوت بیشتری دنبال کنند.

در ضمن، برای اینکه یک کانون همیاری اجتماعی، از ام‌رسالت شناسه اخذ کند، لازم است تا راهبر و همیارش مشخص باشد. زیرا، راهبر کانون نقشی کلیدی داشته و بدون راهبر کانون، کانون همیاری اجتماعی معنی ندارد.

بنابراین، راهبر کانون، اطلاعات خود و همیار کانونش را به ام‌رسالت اعلام می‌کند تا براساس آن، سامانه، شناسه کانون را صادر کند. پس از آن، اعضای ام‌رسالت می‌توانند از طریق سامانه عضویت در کانون همیاری اجتماعی در ام‌رسالت، درخواست عضویت در آن کانون را بدهند.

عضویت در کانون همیاری اجتماعی

کانون را می‌توان به خانواده یا هیأت یا جمع دوستانه‌ای تشبیه کرد که به‌صورتی طبیعی و کاملاً خودجوش در بستر جامعه شکل می‌گیرد و در طول زمان، ممکن است به فراخور شرایط، تعدادی از افراد به این جمع اضافه شوند.

بنابراین، اگر چه کانون همیاری اجتماعی می‌تواند مزایای زیادی برای اعضایش به‌همراه داشته باشد، اما عضویت در آن اجباری نیست و هر عضو ام‌رسالت می‌تواند در صورت تمایل، کانون مورد نظرش را تعیین کرده و درخواست عضویت را در «ام‌رسالت» ثبت نماید.

با عضویت در کانون همیاری اجتماعی، این امکان برای عضو مهیا می‌شود تا از طریق هم‌افزایی و کار گروهی، کارهای جمعی ثمربخشی را در راستای بهتر شدن سبک زندگی خود و اطرافیانش رقم بزند.

نکته حائز اهمیت آنکه، عضویت در کانون همیاری اجتماعی، وابسته به مکان جغرافیایی نیست. لذا هر عضو با توجه به وابستگی (خانوادگی، مسجدی، محله‌ای، روستایی و یا سازمانی) و علاقه خود، در صورتی که احساس تعلق به یک کانون داشته باشد، می‌تواند در ام‌رسالت، در پروفایل خودش، کانون مربوطه را (در بخشی که نام کانون نوشته شده)، انتخاب و اطلاعاتش را وارد کند. در ادامه، درخواست عضویت وی به همیار آن کانون ارجاع می‌شود. در صورت تأیید همیار آن کانون، عضویت وی در کانون موردنظر نهایی می‌شود.

سرزمینِ ام‌رسالت

ام‌رسالت، سوپراپلیکشنی است که با عضویت در آن می‌توان به تمامی سامانه‌های طراحی شده در الگوی تعالی اجتماعی رسالت (حدود ۲۵ سامانه) دسترسی داشت.

هر عضو ام‌رسالت می‌تواند از طریق لینک (<https://new.mresalat.ir/>) وارد آن شده و با وارد کردن نام کاربری و رمز عبور، از هر یک از سامانه‌ها به فراخور نیازش استفاده کند.

از طریق:

همیاری اجتماعی | قرض الحسنه | کارآفرینی اجتماعی

در الگوی تعالی اجتماعی رسالت این باور وجود دارد که مردم می‌توانند با تعاون و همدلی و با اتکا به ظرفیت‌های خودشان امورشان را پیش ببرند. نکته حائز اهمیت که در الگوی تعالی اجتماعی رسالت بر آن تأکید می‌شود، پررنگ بودن نقش جمع‌های مردمی در تحقق این امر است. این جمع‌ها که با دغدغه و مسائل مشترک و ذیل هویت واحدی گردهم آمده‌اند، در انجمن حامیان فرهنگ قرض‌الحسنه و کارآفرینی اجتماعی، با عنوان «کانون‌های همیاری اجتماعی» مطرح می‌شوند و سعی بر این است که در سازوکارهای الگو، فرصت بیشتری برای این جمع‌ها فراهم شود تا بیشتر خودشان را پیدا کنند و اقدامات جمعی‌شان را بهتر به پیش ببرند.